

KLASIKAPLUS.CZ

1. Pohledem Petra Vebera (55) Dirigentské prázdniny? Třeba i bez taktovky, ale bez partitur nikoli

15.08.2024 klasikaplus.cz - Petr Veber

Odkaz na originál

Klíčová slova: divadla (5); divadle (2); Marek (2); Ostravě (2); Šedivý (2); divadly; Jakub; Klecker; moravskoslezského; moravskoslezském; Národního; Národním; opery; ostravské

"S manželkou stihl zdolat i jednu z nejvyšších velšských hor. Její nadmořská výška není podle jeho slov až tak zajímavá, ale převýšení dá docela zabrat."

"Po dlouhých letech jsem měl tento rok konečně skutečnou dvoutýdenní dovolenou v jižních krajích."

"Nejdůležitější je být konečně doma a neslyšet od dětí: Kam zase jdeš?"

Tuzemští dirigenti vesměs o prázdninách dokáží, alespoň po omezenou dobu, odpočívat, ale partitury, někteří spolu s knihami na čtení, s sebou na dovolenou většinou stejně vozí. Tucet oslovených se v anketě portálu KlasikaPlus.cz shoduje, že doba dovolených bývá kombinací rodinného programu a práce. I v létě je třeba se na něco připravovat, nebo je to vhodná doba k rozšiřování rozhledu. Začátek blížící se nové sezóny bývá podle jejich vyjádření dost hutný. A připravit si novou skladbu, neku-li operu, není nic snadného. A tak toho odpočinku rozhodně nebývají celé dva prázdninové měsíce, ale jen nějaký ten týden, v ojedinělých případech si pro relax možná uhájí až jeden měsíc.

Jakub Hrůša se letos dostal na chvíli k moři, ale teď už zase koncertuje po Evropě a chystá se na festival Dvořákova Praha. U moře na jihu byl s rodinou i Jan Kučera Tomáš Hanus si užíval moře jinak – na větrném pobřeží Británie. Tomáš Netopil je sice znám pilotováním letadla, ale letos žádné větší volno snad ani neměl; teď je doma v Kroměříži, kde pořádá letní akademii pro mladé. A Robert Jindra využil volný červencový čas jako divák operních a hudebních festivalů... Jedinou ženou byla mezi dotázanými mladá dirigentka Alen Hron. Z její odpovědi v letní anketě bezděky vyplývá, že pozoruhodný, mimořádně úspěšný start své umělecké dráhy vykupuje v současnosti minimem opravdového volna...

"Jako každý rok jsou mé letní prázdniny kombinací práce a rodinného programu, tedy s dětmi. Je to tak intenzivní, že by se poté hodilo mít... dovolenou," směje se umělecký šéf Velšské národní opery Tomáš Hanus, ale hned dodává, že zároveň tak pěkné, že by neměnil... Červenec částečně strávil i se svými blízkými ve Velké Británii, kde se svým cardiffským orchestrem absolvoval třítydenní turné po městech ve Walesu a v Anglii. "Byla to radost a zároveň jsem mohl trávit čas se svými milými kolegy a přáteli z orchestru a podpořit je v pravděpodobně nejobtížnější situaci za poslední desítky let, která v Británii nastává kvůli masivním škrtům v kultuře," přibližuje pracovní první polovinu prázdnin. Zároveň stihl s manželkou zdolat i jednu z nejvyšších velšských hor. Její nadmořská výška není podle jeho slov až tak zajímavá, ale převýšení dá docela zabrat. S dětmi byli i na "neskutečně krásném pobřeží", kde jsou moc hezké pláže, ale zároveň tak silný vítr, že člověk zůstane raději oblečený a s úsměvem se místo koupání vydá na procházku... Srpen tráví Tomáš Hanus střídavě cestováním a pobytem doma v Brně, kde mu to dělá "moc dobře", protože po neustálém cestování během roku jsou pro něj největšími lákadly lidé, které má rád, přátelé, domov... Ale nejde to bez partitur. "Teď jsem kromě jiných ponořen ve Straussově Salome, kterou budu od září zkoušet ve Stuttgartu, v Brittenově Peteru Grimesovi a v koncertních programech, které mě čekají," shrnuje druhou polovinu léta.

Alena Hron, která od září nastupuje jako šéfdirigentka Jihočeské filharmonie, připouští, že prázdniny znamenají o kus volnější režim než během sezóny, i tak je ale podle ní stále potřeba se na něco připravovat. "Mám to do těch dvou měsíců docela rovnoměrně rozložené, což je v něčem výhoda, na druhou stranu mi chybí nějaké delší, ucelenější volno. Takže něčím jako dovolenou mohu vždy nazvat pouze dva až tři dny za sebou," říká. Partitury s sebou vozí. Letos to byla nejprve Má vlast, kterou v červenci provedla v Českém Krumlově, potom Icarus in Orbit od George Walkera, dílo, které dirigovala s Chicago Symphony Orchestra. Pak program na Ševčíkovu akademii, se kterou letos jela z Horažďovic zahrát v rámci festivalu Young Euro Classic i do berlínského Konzerthausu. Konkrétně šlo o Dvořáka, Smetanu, Kaprálovou a Martinů. A k tomu se teď postupně už přidává program na začátek sezóny, který bude poměrně nabitý.

"Po dlouhých letech jsem měl tento rok konečně skutečnou dvoutýdenní dovolenou v jižních krajích," prozrazuje šéfdirigent Bamberkých symfoniků Jakub Hrůša. Strávili ji s rodinou na dvou poměrně opuštěných místech Kréty poté, co ještě s dětmi po návratu z Japonska prožil závěrečný týden v londýnské škole se všemi **divadly**, sportovními dny, koncerty a dalšími slavnostmi, které tam ke konci školního roku patří. U dcery Beatky šlo i loučení se základní školou... "Nevzal jsem si s sebou tentokrát ani partitury, jen krásné čtení a zájmy týkající se starého Řecka. A tím zhruba poslední červencový týden skončilo mé volno," konstatuje. Následovalo zkoušení v Bamberku a týdenní rezidence s tělesem na festivalu v Edinburghu, pak rychlý přelet a přejezd na Ševčíkovu akademii do Horažďovic a nyní "krásné turné" s Českou filharmonií po Německu, Švýcarsku a Británii, kde cestu zakončují dva koncerty na festivalu BBC Proms. "Pak ještě bleskové vidění se s rodinou na Moravě – a rozbíhá se v září další rezidence na Dvořákově Praze: dva koncerty s Bamberkými, jeden s Českou filharmonií a jeden s oběma orchestry spojenými," vypočítává Jakub Hrůša. Jak dodává, celým létem ho kromě rodiny a hudby provází nová kniha jednoho z jeho nejoblíbenějších žijících českých autorů – Pasáže Michala Ajvaze

Šéfdirigent Janáčkovy opery Národního **divadla** Brno Marko Ivanović se netají tím, že v létě se zpravidla snaží aktivnímu provozování hudby vyhybat. "Potřebuju si vyčistit hlavu a užít si sladké nicnedělání prostřídané nějakou delší cestou, letos to bylo Norsko. Ale studiu partitur se přesto většinou nevyhnu. Letos to jsou především Janáčkovy Výlety pana Broučka, které začínáme zkoušet už v září," říká.

Chuhai Iwasaki , který vede Plzeňskou filharmonii, tráví letošní prázdniny v Plzni, učí se na další sezónu. " Mám seznam skladeb, které se musím naučit, a zdá se mi, že je to nekonečné. Do toho jsem si pořídil kolo..., " odpověděl na otázku, jestli plyne jeho léto v obvyklém modu. " Řekl bych, že ano, každý rok trávím podobně. Dříve jsem v létě pořád četl, ale v poslední době to nedělám, " pokračuje. Partitury má stále po ruce. " Je lepší se učit pravidelně každý den, " tvrdí a vypočítává, které to právě jsou: Brucknerova Pátá symfonie , Čajkovského Pátá , Dvořákův Karneval , Sukův Asrael Noci ve španělských zahradách Manuela de Falla, Smetanova symfonie, Janáčkův Taras Bulba a jeho Glagolská mše , Faurého Requiem Dvojkonzert Bohuslava Martinů, Šostakovičova Šestá , Schulhoffův Klavírní koncert ... Nazývá tohle dovolenou? Jednoznačně reaguje, že ano. " Nemáme abonmá, tak je to dovolená. " "Letošní prázdniny trávím, ostatně jako již pravidelně mnoho let, především cestováním za hudbou – v pozici diváka operních a hudebních festivalů," říká šéfdirigent Opery Národního **divadla** v Praze Robert Jindra . Každý rok se na tento čas velmi těší. Je to pro něj nejen relax, ale především inspirace a rozšiřování rozhledu o inscenačních a interpretačních trendech. "Samozřejmě i to však je součástí mé práce, například vyhledávání a objevování nových talentů a osobností," dodává. Letos jeho cesty směřovaly po trase Milán – Mnichov – Pesaro – Salcburk. Léto bylo však i dobou hostování souboru Národního **divadla** na prestižním festivalu ve finské Savonlinně s prezentací výlučně české operní tvorby.

" Snažím se užívat si prázdniny k 'vyčištění hlavy', nicméně nová sezóna bude pracovně nebývale intenzivní, a tak se průběžně připravuji na projekty, které mě v ní čekají, " pokračuje Robert Jindra . Neaktuálněji jde o nahrávání operetního CD s Kateřinou Kněžíkovou a Adamem Plachetkou , o jeho debut v berlínské Staatsoper s Janáčkovou Věcí Makropulos a o Fibichovu Šárku . " A byt' premiéra Gounodova Romea a Julie v drážďanské Semperoper na jaře 2025 je ještě daleko, už nyní intenzivně komunikuju s režisérkou a dramaturgem o inscenačním záměru, " uzavírá.

Aktivním způsobem si letošní prázdniny užívá, jako každoročně, pedagog brněnské JAMU **Jakub Klecker** . První červencový týden s rodinou prožil v kouzelné chorvatské vesničce Marušici na Omišské riviéře, v soukromém prázdninovém domě bez davů turistů a velkých hotelových komplexů. Později ještě následovala dovolená v Alpách, v oblasti Wildkogel-Arena v oblasti Salcburska. " Napříč letními dny se ale intenzivně připravuji na novou inscenaci Šarlatána Pavla Haase, kterou nastuduji s operním souborem **Národního divadla moravskoslezského** v **Ostravě**. A mezitím chystám výuku v novém akademickém roce, " říká.

Také Robert Kružík , šéfdirigent zlínské Filharmonie Bohuslava Martinů, se snaží i letos trávit co nejvíce času s rodinou. Přes sezónu toho času totiž podle něj mnoho není. Jak říká: " Zatím se mi vždy daří 'uhájit si' alespoň jeden měsíc z léta, který společně s manželkou a dvěma dcerkami trávíme u moře a poté dílčími výlety. Letos to byl krásný týden na řeckém ostrově Kos a poté pár dní v Salcburku. Krom toho je však nejdůležitější být konečně doma a neslyšet od dětí: Kam zase jdeš? "

V srpnu už Robert Kružík opět započal svůj osobní pracovní proces "učení sebe samotného", což předchází, jak zmiňuje, každému koncertu. " Mezi partiturami, kterými se právě teď zaměstnávám, je Holoubek Antonína Dvořáka a Janáčkův Amarus, " vypočítává. Kromě toho také "oprašuje" violoncello, aby se co nejlépe připravil na říjnový koncert s Moravskou filharmonií Olomouc, se kterou výjimečně vystoupí jako sólista. " Sezóna je zkrátka na spadnutí – a já se na ni velmi těším, " shrnuje.

Jan Kučera , který je dirigentem i skladatelem, měl závěr koncertní sezóny "nabitý až hektický". Uzavřel ji s taktovkou až koncertem 27. července na Festivalu Krumlov. Přímo odtamtud prý odjel s rodinou na letiště. Anketa ho pak zastihla na pláži v oblíbené destinaci poblíž španělské Málagy. " Potřebná pauza, na kterou jsem se letos těšil snad víc než kdy jindy, pokračuje i v srpnu, v plánu byla česká místa, především Šumava a jižní Čechy. Jak se ale znám, stejně nedokážu 'nedělat nic' déle než tři dny. Především moje vnitřní skladatelské 'já' začne neomylně vyvíjet činnost, aniž bych to sám nějak zvláště rozumově chtěl, " přiznává. Říká tomu puzení. Probudí se prostě samo a žádá si své. Avšak z dirigentského hlediska si dokáže volno užít daleko víc: partitury zůstaly doma v Praze. " Klidně tři týdny prakticky neposlouchám žádnou hudbu. Je v tom možná jistý pud sebezáchovy. O to víc čtu. Letos je to například krásná knížka z oboru – nový Smetanův životopis od Pavla Kosatíka, čtivý a s nadhledem podaný, " přibližuje Jan Kučera letní týdny. Místo termínu "dovolená" používá raději slovo "prázdniny". Jak říká, je to romantičtější a nemá pocit, že se musí někoho dovolovat o volno. Do nové koncertní sezóny vstupuje 28. srpna tradičním koncertem se Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK ve Valdštejnské zahradě. Letos bude jeho již desátý.

Zbyněk Müller , působící v libereckém **divadle**, trávil část dovolené s rodinou na Jindřichohradecku, v letním středisku Univerzity Karlovy na Albeři. " Taková sportovní dovolená... Ale s manželkou jsme byli letos i u moře na Kypru, protože jsem už před několika lety zjistil, že neustálá přítomnost hudby v hlavě se nejučinněji vypne právě u moře, kde sluníčko v kombinaci s totálním nicneděláním způsobí žádoucí reset, " přiznává. Čas podle jeho slov začne ubíhat úplně jinak, přestane být důležitý a všechno se jakoby uklidní. A pro tuto dobu si ordinuje zákaz čtení partitur. Pokud něco poslouchá, tak mluvené slovo. " Možná, že by se hodilo takto strávit i víc času než třeba týden, ale obvykle to nejde, " konstatuje. A tak i letos už měl s sebou partituru Čajkovského Evžena Oněgina a v době odpočinku mezi různými sportovními aktivitami pomalu "přežvykoval" texty a sólové party, těšil se z hudební logiky ansámblů a nechával uzrávat své představy temp, aby byly dostatečně usazené, až Oněgina začne v Liberci na podzim studovat.

Jiří Rožeň se za koncem uplynulé sezóny ohlíží jako za "velice náročným". Dirigoval dvě operní produkce Národního **divadla**, byl uměleckým kurátorem festivalu Opera Nova a také vystoupil jako klavírista na festivalu Concentus Moraviae. A tak si potom potřeboval nutně odpočinout. První čtyři týdny léta strávil v Řecku, zejména v Athénách, a většinou bez partitur, což se podle jeho slov opravdu neděje často! Pak už se ale v Praze připravoval na první projekt nové sezóny, který ho zavede do Kanady, konkrétně do opery v Montrealu. Bude tam opět spolupracovat s vynikající kanadskou skladatelkou Anou Sokolovic

Marek Šedivý , šéfdirigent **ostravské opery**, trávil léto s rodinou. Vzhledem k tomu, že od poloviny srpna začaly v **Národním divadle moravskoslezském** přípravy nové sezóny, dovolená se už nachýlila ke konci. " Strávili jsme ji pěkně odpočinkově, ale i aktivně, ať už ve slovinském Piranu u moře, v polských Tatrách, nebo na výletech po Čechách, " prozrazuje. Naplánoval si nicméně ještě cestu Říma spojenou, krom mnoha jiného, s návštěvou představení Pucciniho Turandot ve slavných Caracallových lázních.

Marek Šedivý patří k těm, kteří s sebou vozí i některé partitury. Například i Turandot , který je ještě v tomto roce nastuduje v **Ostravě** s režisérem Roccem.

Každý tuzemský Maestro tráví dovolenou nebo prázdniny jinak, všichni však už v srpnu hovoří o přípravě na nadcházející sezónu. A to ani nezdurazňují, že jsou jejich kalendáře naplánované na několik let dopředu a že se už teď musejí zabývat rovněž hudbou, jejímiž interprety budou fakticky třeba až za dlouhou dobu. Za příklad může sloužit třeba Jakub Hruša, který v červnovém rozhovoru

s výhledem do dalších let počínaje sezónou 2025/2026, kdy stane v čele Královské opery Covent Garden, prohlásil: " Připravuji se hlavně na operní repertoár, který mě čeká v Londýně. Hlavním tématem je Wagner a jeho Prsten Nibelungův. A to je materiál na několik let. "

Foto: Midjourney, ilustrační - Facebookové profily dirigentů

Novinář, hudební kritik

Nepochází z uměleckého prostředí, ale k hudbě má jako posluchač i jako neprofesionální klavírista a varhaník blízko od dětství. Po gymnáziu vystudoval hudební vědu na Karlově univerzitě. Od poloviny 80. let působí jako novinář, hudební a operní kritik a autor textů o hudbě a hudebnících. Přes dvacet let byl zpravodajem ČTK zaměřeným na hudbu, kulturu a církve, od roku 2007 pak deset let v Českém rozhlasu vedl hudební redakci stanice Vltava, pro kterou nadále pracuje jako publicista. Současně je jedním z dlouholetých průvodců vysíláním Českého rozhlasu D-dur, digitální stanice klasické hudby. Od 80. let vedle zaměstnání nepřetržitě přispíval do odborných českých hudebních měsíčníků i do deníků a dalších časopisů. Připravoval rozhovory a psal hudební reflexe například do Lidových a Hospodářských novin a do Týdeníku Rozhlas, publikoval na internetu. Píše texty k programům koncertů i obalům CD. Je autorem knihy Václav Snítal a jeho půlstoletí české hudby. Klasickou hudbu považuje za nenahraditelnou součást lidského života a snaží se o tom nenásilně přesvědčovat ostatní. Za hudbou cestuje stejně nadšeně, jako rád chodí po horách a fotografuje. Vážnou hudbu všech období, forem a žánrů ještě stále vyhledává, s potěšením poslouchá a dál poznává. V červnu 2018 se proto stal spoluzakladatelem a spolumajitelem hudebního portálu KlasikaPlus.cz...

Více z této rubriky

« zpět na začátek